

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegul penal în componență :

președinte – Constantin Gurschi,

judcători – Andrei Harghel și Constantin Alerguș,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de Draguțan Pavel Vasile, împotriva încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Strășeni din 29 aprilie 2013,

CONSTATĂ :

1. La Judecătoria Strășeni a parvenit plîngerea cet. Draguțan P., potrivit căreia s-a solicitat anularea ordonanței procurorului din 12 aprilie 2012, prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale pe cauza nr. 2011330426 pornită în privința lui Untilă Valeriu, deoarece în cazul dat nu există faptul infracțiunii.

2. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Strășeni din 29 aprilie 2013, plîngerea înaintată de petiționarul Draguțan P. a fost respinsă ca tardivă, fiind depusă cu încălcarea termenului prevăzut de art. 313 alin. (3) CPP.

3. În motivarea soluției adoptate, s-a menționat că potrivit alin. (3) al art. 313 CPP, plîngerea poate fi înaintată în termen de 10 zile către judecătorul de instrucție la locul aflării organului care a admis încălcarea. Din materialele dosarului s-a constatat că, la 12 aprilie 2012, de către procurorul în procuratura raionului Strășeni a fost adoptată ordonanța de încetare a urmăririi penale în cauza penală nr. 2011330426, pornită în privința lui Untilă Valeriu, deoarece în cazul dat nu există faptul infracțiunii.

Despre ordonanța adoptată, petiționarul, la data de 08 mai 2012, a fost informat, ceea ce se confirmă prin scrisoarea nr. 2326. Ulterior, ordonanța respectivă a fost contestată de către petiționar la procurorul ierarhic superior, iar prin ordonanța din data de 21 iunie 2012 a fost respinsă plîngerea cet. Draguțan P., prin care se solicita anularea ordonanței privind neînceperea urmăririi penale din data de 12 aprilie 2012, despre care fapt ultimul a fost informat, alăturat fiindu-i explicat și dreptul de contestare în ordinea art. 313 CPP, la judecătorul de instrucție.

Or, instanța a constatat că petiționarul a fost informat procesual corect despre hotărârile adoptate pe marginea plîngerii sale, iar ultimul nu a invocat repunerea în termenul legal de contestare, și respectiv, nu a indicat nici un motiv relevant care ar fi argumentat omisiunea termenului de atac a ordonanței procurorului din 21 iunie 2012, din care considerente se impune soluția de respingere a plîngerii, ca fiind depusă tardiv.

4. Încheierea nominalizată a fost atacată cu recurs în anulare de petiționarul Dragușan P., în care solicită casarea încheierii judecătorești de instrucție al Judecătoriei Strășeni din 29 aprilie 2013, cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit căreia plîngerea petiționarului să fie admisă, iar urmărirea penală în privința lui Untilă Valeriu să fie reluată.

În motivarea recursului, petiționarul invocă că la materialele cauzei nu este anexată plîngerea din 09 aprilie 2013, care ar fi fost depusă de dînsul la Judecătoria Strășeni, însă, este cusută plîngerea sa din 19 martie 2013, potrivit căreia acesta solicită reluarea urmăririi penale pe cauza nr. 2011330426, pornită în privința lui Untilă Valeriu în baza art. 186 alin. (2) lit. d) CP.

De asemenea, Dragușan P. menționează că nu a primit ordonanța procurorului din 12 aprilie 2013 și, respectiv, nu a putut să o conteste în termenii stabiliți de lege.

În drept, recursul în anulare declarat se întemeiază pe prevederile art. 453 alin. (2) CPP.

5. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil pentru următoarele considerente.

În temeiul art. 453 CPP, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) CPP, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit dispoziției art. 452 CPP, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrilor judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

În continuare, Colegiul penal specifică că, la 27.10.2012 a intrat în vigoare Legea nr. 66 din 05.04.2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală. Potrivit pct. 144 al art.(1) din legea menționată, prevederile expuse în alin.(2) și (3) din art.452 CPP au fost abrogate.

Alin. (3) al art. 452 CPP, pînă la abrogare, prevedea că persoanele menționate la art. 313 alin. (1) CPP, precum și Procurorul General și adjuncții acestuia, pot declara recurs în anulare împotriva încheierilor irevocabile a judecătorești de instrucție cu privire la pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale în cazurile prevăzute la art.453 CPP.

În speța în cauză, recursul în anulare a fost depus la 19 iunie 2013, deci după intrarea în vigoare a legii menționate.

În consecință, pornind de la dispoziția art. 3 CPP, se menționează că în desfășurarea procesului penal se aplică legea procesuală care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Legea procesual penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile acesteia, în perioada de tranziție la o nouă lege procesual penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă, cu condiția că caracterul ultraactiv al normei trebuie să fie reglementat expres de legea nouă.

Dat fiind faptul, că în dispozițiile art. II din Legea nr. 66 din 05.04. 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, nu este prevăzut caracterul ultraactiv al prevederilor art. 452 alin. (3) CPP, în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 66, care prevedea posibilitatea contestării cu recurs în anulare și a încheierilor irevocabile adoptate în ordinea prevăzută de art. 313 CPP, recursul în anulare depus de recurenți urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind utilizată o cale de atac neprevăzută de lege pentru asemenea hotărâri judecătorești.

Un alt argument în sprijinul soluției adoptate îl constituie faptul că, potrivit art. 313 alin. (6) CPP, încheierile judecătorului de instrucție, adoptate pe marginea examinării plîngerilor declarate împotriva ordonanțelor procurorului privind încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale cu reluarea urmăririi penale sînt hotărâri irevocabile, iar căile de atac împotriva acestora pot fi exercitate în strictă conformitate cu legea, de la care nu se permite nici o derogare.

Principiul irevocabilității hotărârii judecătorești rezultă din principiul stabilității și siguranței raporturilor juridice, element esențial al preeminenței dreptului într-o societate democratică, așa cum este consacrat și în preambulul Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

Or, la caz, se menționează că dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința acelor hotărâri judecătorești irevocabile, care au epuizat căile ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea a II-a a Codului de procedură penală – calea apelului și a recursului ordinar.

Prin urmare, din interpretarea dispozițiilor legale sus-menționate raportate la cauza dată rezultă că, în ceea ce privește încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea prevăzută de art. 313 CPP, aceasta nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute de alin.(1) art.452 CPP, care pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva încheierii judecătorului de instrucție, care este irevocabilă, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Eliminarea căilor extraordinare de atac în această materie este justificată și de caracterul special al procedurii instituite de prevederile art. 313 CPP, legiuitorul urmărind astfel să asigure celeritatea acesteia și obținerea în mod rapid a unei hotărâri irevocabile și definitive prin care să fie exercitat controlul judiciar asupra acțiunilor și actelor ilegale

ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitatea specială de investigații, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

În final, concluzionând asupra celor expuse, statuăm că noile modificări survenite în procedura penală, permit de a conchide că hotărârile adoptate de judecătorul de instrucție în ordinea art.313 CPP, privind pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, începând cu 27 octombrie 2012, nu mai pot fi examinate în ordinea recursului în anulare.

6. În conformitate cu art. 456 și art. 432 Codul de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de Draguțan Pavel Vasile, împotriva încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Strășeni din 29 aprilie 2013.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 27 noiembrie 2013.

Președinte /semnătura/ Constantin Gurschi

Judecători /semnătura/ Andrei Harghel

/semnătura/ Constantin Alerguș

Copia corespunde originalului

Președinte **Constantin Gurschi**